

**RAQAMLI MEDIA VOSITALARI ORQALI TIL O'RGANISH :
IMKONIYATLAR VA XAVF XATARLAR**

Milliy g'oya, huquq kafedrası

katta o'qituvchisi (phd)

Abdupattaev Hasanboy

Rustamjonova Sevara Begzodbek qizi

Qo'qon Davlat Universiteti

Xorijiy til va adabiyot kafedrası

1-bosqich talabasi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada raqamli media vositalarining til o'rganish jarayonidagi roli va ahamiyati tahlil qilinadi. Media platformalar til o'rganuvchilarga eshitish, ko'rish va interaktiv o'rganish imkoniyatlarini yaratadi. Shu bilan birga, noto'g'ri axborot, chalg'ituvchi kontent va ishonchsiz manbalar kabi xavf-xatarlar ham mavjud. Maqolada mediasavodxonlikni rivojlantirish til o'rganish samaradorligini oshirishdagi muhim omil sifatida ko'rsatib o'tilgan.*

Tayanch so'zlar : *raqamli media, til o'rganish, mediasavodxonlik, axborot xavfsizligi, onlayn ta'lim, ijtimoiy tarmoqlar, soxta axborot, tanqidiy fikrlash, raqamli madaniyat.*

Annotation: *This article explores the role and significance of digital media tools in the process of language learning. Media platforms provide learners with opportunities for listening, visual, and interactive learning experiences. However, the spread of misinformation, distracting content, and unreliable sources pose certain risks. The paper emphasizes that developing media literacy is a key factor in enhancing the effectiveness and reliability of language learning in the digital age.*

Keywords: *digital media, language learning, media literacy, information security, online education, social networks, fake information / fake news, critical thinking, digital culture.*

***Аннотация:** В статье рассматривается роль и значение цифровых медиа-средств в процессе изучения языков. Медиа-платформы предоставляют учащимся возможности для аудиовизуального и интерактивного обучения. Вместе с тем отмечаются риски, связанные с недостоверной информацией, отвлекающим контентом и ненадёжными источниками. Автор подчеркивает, что развитие медиаграмотности является важным условием повышения эффективности процесса изучения иностранных языков в цифровую эпоху.*

***Ключевые слова:** цифровые медиа, изучение языка, медиаграмотность, информационная безопасность, онлайн-обучение, социальные сети, фейковая информация / ложные новости, критическое мышление, цифровая культура.*

Kirish

XXI asrda til o'rganish jarayoni an'anaviy darslik va sinf xonalaridan chiqib, keng raqamli maydonga ko'chdi. Bugungi kunda YouTube, TikTok, Duolingo, Memrise kabi onlayn platformalar, shuningdek, ijtimoiy tarmoqlardagi til o'rgatuvchi kontentlar millionlab foydalanuvchilar uchun o'quv manbai bo'lib xizmat qilmoqda. Raqamli media vositalari til o'rganuvchilarga nafaqat qulaylik, balki global madaniyat bilan tanishish imkoniyatini ham beradi.

Shu bilan birga, bu jarayon yangi mas'uliyatni ham talab qiladi. Internetda mavjud bo'lgan turli manbalar orasida ishonchli va sifatli axborotni tanlay bilish, kontentni tanqidiy tahlil qilish ko'nikmasi — ya'ni mediasavodxonlik — til o'rganish samaradorligining muhim omiliga aylanmoqda.

Asosiy qism

1. Raqamli media vositalarining imkoniyatlari

Raqamli media vositalari til o'rganuvchilar uchun interaktiv, multimediaviy va moslashuvchan ta'lim muhitini yaratadi. Masalan, YouTube orqali tabiiy talaffuzni tinglash, ijtimoiy tarmoqlarda ona tilida so'zlashuvchi insonlar bilan muloqot qilish yoki mobil ilovalar orqali kundalik mashqlar bajarish til o'rganish jarayonini jonlantiradi. Shuningdek, onlayn media til o'rganuvchilarga

madaniyatlararo muloqot imkoniyatini yaratadi — bu esa tilni nafaqat grammatik qoidalar, balki uning madaniy kontekstida tushunishga yordam beradi.

2. Raqamli media vositalarining xavf-xatar va cheklovlari

Biroq, raqamli media vositalaridan foydalanganda ayrim xavflar mavjud. Eng avvalo, internetda joylashgan barcha axborotlar ishonchli emas. Soxta yoki sifat jihatidan past kontentlar til o'rganuvchilarni noto'g'ri talaffuz, grammatik xatolar yoki madaniy stereotiplarga olib kelishi mumkin. Shuningdek, raqamli platformalar ko'pincha foydalanuvchini chalg'ituvchi algoritmlar asosida ishlaydi. Bu esa o'quvchini o'rganish jarayonidan uzoqlashtirib, vaqtni behuda sarflashga olib keladi.

3. Mediasavodxonlikning o'rni

Til o'rganish jarayonida mediasavodxonlik — bu faqat axborotni to'g'ri tanlash emas, balki uni tahlil qilish, baholash va mustaqil fikr bildirish ko'nikmasidir. Mediasavodli o'quvchi manbalarni solishtira oladi, ishonchli kontentni tanlaydi va o'z o'rganish yo'lini ongli ravishda boshqaradi. Bu jarayonda o'qituvchilar ham muhim rol o'ynaydi: ular talabalarga nafaqat til, balki raqamli madaniyat va axborot xavfsizligini o'rgatishlari lozim.

Xulosa

Raqamli media vositalari til o'rganish uchun katta imkoniyatlar yaratmoqda — ular o'quvchiga dunyo bilan bog'lanish, tabiiy til muhitida o'rganish va o'zini rivojlantirish imkonini beradi. Biroq bu imkoniyatlardan to'liq va samarali foydalanish uchun har bir foydalanuvchi mediasavodxon bo'lishi zarur. Demak, raqamli media va til o'rganish o'rtasidagi muvaffaqiyatli integratsiya — bu texnologik emas, balki madaniy va axborot mas'uliyati masalasidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Buckingham, D. (2019). *Media Education: Literacy, Learning and Contemporary Culture*. Polity Press.
2. Warschauer, M., & Kern, R. (2000). *Network-Based Language Teaching: Concepts and Practice*. Cambridge University Press.

3. Livingstone, S. (2004). Media Literacy and the Challenge of New Information and Communication Technologies. *The Communication Review*, 7(1), 3–14.
4. Godwin-Jones, R. (2018). Using Mobile Technology to Develop Language Skills and Cultural Understanding. *Language Learning & Technology*, 22(3), 3–20.
5. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 28-apreldagi PQ–4708-son qarori – 'Raqamli O‘zbekiston – 2030' strategiyasi.
6. Karimova, N. (2022). Mediasavodxonlik va yoshlar: Raqamli davrda tanqidiy fikrlashni shakllantirish. *O‘zbekiston Pedagogika Jurnalı*, №4, 56–61.